

EESTI ÜHISKONNA PROBLEEMID NAISTE PILGU LÄBI

Rahvastikubaromeeter II

Pere Sihtkapital SA
2021

Mis on Rahvastikubaromeeter?

- Rahvastikubaromeeter on lühiküsitluste sari.
- Küsitluste eesmärgiks on uurida Eesti elanike arvamusi ja hoiakuid rahvastikupoliitikaga seotud küsimustes ning vahendada tulemusi avalikkusele ja riigiasutustele.
- Küsitluste tellijaks on rahvastikupoliitika mõttekoda Pere Sihtkapital ja läbiviijaks uuringufirma Norstat.
- Pere Sihtkapital kasutab küsitluste tulemusi taastetaseme sündimuse saavutamiseks ning muude rahvastikuprobleemide lahendamiseks vajalike poliitikasoovituste väljatöötamisel Vabariigi Valitsusele.
- Uuringutulemuste kokkuvõtted leiab Pere Sihtkapitali kodulehelt: <https://peresihtkapital.ee/teadus/uuringud/>

Rahvastikubaromeeter II

EESMÄRGID

Küsitluse „Naised, emad ja suhted“ eesmärgiks oli välja selgitada:

- naiste hoiakud ja hinnangud oma peresuhetele;
- naiste hoiakud emaduse, mehe rolli ja laste kasvatamise kohta;
- Eesti ühiskonna probleemid naise ja ema vaatest.

- Käesolev raport on kokkuvõtte uuringu **ühiskonna probleeme** käsitlevast osast.
- Varasemalt (mais 2021) on avaldatud pressiteade* Rahvastikubaromeeter II emadust puudutavate uuringutulemuste kokkuvõttega.

* https://peresihtkapital.ee/app/uploads/2021/05/Pressiteade_Rahvastikubaromeeter_II_emadep%C3%A4ev_20210509.pdf

Rahvastikubaromeeter II

KÜSIMUSED 1/2

Hinnangut ühiskonna probleemidele käsitles järjestusküsimus kümne etteantud variandiga.

Palun reastage järgmised Eesti ühiskonna probleemid olulisuse järjekorras

- Sissetulekute vähesus
- Arstiabi kehv kättesaadavus
- Metsade üleraiumine
- Sooline palgalõhe
- Lähisuhtevägivald
- Eesti keelest erineva emakeelega inimeste integratsioon
- Sünnib liiga vähe lapsi
- Suurenenud sisseränne teistest riikidest
- Kliimamuutus
- Vaenulikkus ja lõhestatus ühiskonnas

Teadlikult on etteantud vastusevariantide seast välja jäetud COVID-19 pandeemia kui selline, sest vastav probleem puudutab pea kõiki eestlasi ja ei oma eraldi informatiivset väärtust.

Rahvastikubaromeeter II

KÜSIMUSED 2/2

Lisaks etteantud probleemide reastamisele küsiti avatud küsimused:

1. Mis on isiklikult Teie arvates kõige olulisem probleem praegusel hetkel Eesti ühiskonnas?
2. Mis on isiklikult Teie arvates olulisuselt teine probleem praegusel hetkel Eesti ühiskonnas?

Rahvastikubaromeeter II

METOODIKA

- Veebiküsitlus viidi läbi Norstat Eesti AS poolt 2021. a. aprillis.
- Valimisse kuulusid 18-aastased ja vanemad naissoost Eesti elanikud, vastanute koguarv $n=2000$.
- Taustatunnused:
 - Vanus
 - Rahvus
 - Haridustase
 - Piirkond 1 (geograafiline)
 - Piirkond 2 (asukoha tüüp)
 - Perekonnaseis
 - Laste arv
 - Hõivestaatus
 - Sissetulek kuus
 - Erakondlik eelistus
 - Vastaja vanemate perekonnaseis
 - Vastaja õdede-vendade arv

Rahvastikubaromeeter II

PEAMISED TULEMUSED (1/4)

- Naised hindasid Eesti peamiseks probleemiks vaenulikkust ja lõhestatust ühiskonnas.
 - 43% märkisid selle peamise probleemina, 70% esimese kolme probleemi seas.
 - Hinnang oli küllalt üksmeelne – vaenulikkus ja lõhestatus oli kõige sagedamini esikohal igas vanuserühmas ja rahvusrühmas, sõltumata vastaja haridustasemest, asulatüübist, perekonnaseisust, laste olemasolust või arvust, sissetulekust, erakondlikust eelistusest.
 - Ainsana eristusid töötud/tööotsinguil vastajad, kelle jaoks oli olulisim probleem sissetulekute vähesus.
 - Mida kõrgem vastaja haridustase, seda ülekaalukamalt oli vaenulikkus ja lõhestatus probleemiks number üks.

Rahvastikubaromeeter II

PEAMISED TULEMUSED (2/4)

- Tähtsusetl teiseks probleemiks hinnati sissetulekute vähesust.
 - 20% paigutasid selle esikohale, 56% esimese kolme probleemi sekka.
 - Vähesed sissetulekud oli hõivestaatuse järgi töötute/tööotsinguil naiste arvates Eesti ühiskonna peamine probleem (esikohal sissetulekute vähesus 37% vs vaenulikkus ja lõhestatus 26%).
- Vaenulikkusele ja lõhestatusele ühiskonnas ning sissetulekute vähesusele järgnesid olulisuse järjekorras: 3. lähisuhtevägivald, 4. sooline palgalõhe, 5. arstiabi kehv kättesaadavus, 6. sünnib liiga vähe lapsi, 7. eesti keelest erineva emakeelega inimeste integratsioon, 8. metsade üleraiumine, 9. kliimamuutus, 10. suurenenud sisseränne teistest riikidest.

Rahvastikubaromeeter II

PEAMISED TULEMUSED (3/4)

- Eesti ühiskonda puudutavate probleemide pingerida sõltus olulisel määral vastaja vanusest (vt joonised 2 kuni 8).
 - 18-24 aastaste vanuserühm eristus teistest tugevalt, 25-64 aastaste rühmade vahel olid erinevused pigem väikesed, 65+ vanuserühm eristus mõõdukalt.
 - Nooremad naised pidasid vanematega võrreldes Eesti probleemideks enam lähisuhtevägivalda, soolist palgalõhet ja kliimamuutust. 18-24 aastaste arvates oli lähisuhtevägivald oluliselt teine, sissetulekute vähesus kolmas. Lähisuhtevägivalla ja soolise palgalõhe olulisus korreleerusid vanusega negatiivselt; kliimamuutuse oluliseks pidamise poolest eristus noorim (18-24) vanuserühm.
 - Vanemad naised pidasid noorematega võrreldes suuremaks probleemiks asjaolu, et Eestis sünnib liiga vähe lapsi. Hinnang järelkasvu ebapiisavusele korreleerub vanusega; vanuserühmades 55-64 ja 65+ on see vaenulikkuse ja lõhestatuse ning sissetulekute vähesuse järel tähtsuselt kolmas.

Rahvastikubaromeeter II

PEAMISED TULEMUSED (4/4)

- Rahvuste vahel oli erinevusi (vt joonised 13 kuni 15).
 - Eestlaste jaoks oli vaenulikkus ja lõhestatus ülekaalukalt suurim probleem (esikohal 46%, esikolmikus 74% vastanutest; järgnes sissetulekute vähesus vastavalt 18% ja 54%). Muust rahvusest vastanute puhul oli sissetulekute vähesus ligikaudu sama oluline (vaenulikkus ja lõhestatus esikohal 33%, esikolmikus 58% vastanutest; sissetulekute vähesus vastavalt 27% ja 64%).
 - Eestlastest vaid 21% paigutasid arstiabi kehva kättesaadavuse ühiskonna kolme olulisima probleemi hulka, kuid muust rahvusest vastanutest 41%. See ületas eesti keelest erineva emakeelega inimeste integratsiooni probleemi, mis oli esikolmikus 35% mitte-eestlastest. Eestlased pidasid eesti keelest erineva emakeelega inimeste integratsiooni vähemtähtsaks probleemiks (esikolmikus 14%).
 - Lähisuhtevägivalla paigutasid eesti rahvusest naistest kolme tähtsaima probleemi hulka 41%, muust rahvusest naistest vaid 16%.
 - Mitte-eesti rahvusest naised paigutasid kõige sagedamini tähtsuselt kümnenndaks (st etteantud probleemidest kõige vähem tähtsaks) kliimamuutuse (33% muust rahvusest vastanute arvates oli see kõige vähem oluline), eestlased aga suurenenud sisserände teistest riikidest (34%).

Rahvastikubaromeeter II

VABATEKSTILISED VASTUSED (1/3)

- 90% küsitlusele vastanutest kirjeldasid vabavastustena ühe või mitu probleemi, mille range kvantifitseerimine ei olnud käesolevalt eesmärk. Ligikaudu kümnendik vastanutest ei soovinud või ei osanud vastata.
- Ootuspäraselt on naised enim maininud COVID-19 viirusega seotut. On mainitud nii pandeemiast põhjustatud muid mõjusid (sissetuleku vähenemine, lõhestatuse suurenemine jms) kui ka otseseid seoseid haigusega, näiteks ei saada aru vaktsineerimise vajalikkusest ja sellest, miks inimesi sunnitakse vaktsineerima.
- Palju nähti probleemina inimeste vähest võimet toime tulla, väikesi sissetulekuid, väikest palka. Üldiselt peeti Eesti ühiskonna probleemiks vaesust.

Rahvastikubaromeeter II

VABATEKSTILISED VASTUSED (2/3)

- Vaenulikkuse ja lõhestatuse probleem Eesti ühiskonnas tuli vabavastusest selgelt esile. Kasutati ka analoogilisi väljendeid ja mõisteid, nt „viha“ ja „vihkamine“ ning „kihistumine“.
- Toodi välja mitmesuguseid lõhesid ühiskonnas (sh soolist palgalõhet, mis küsitluses esitatud probleemide valikus oli olulisuselt neljandal kohal). Üldiselt nähti probleemi ühiskonna suures varanduslikus kihistumises, aga seda mitte niivõrd teljel mehed vs naised.
- Paljud – ca 10% küsitletutest – olid esile toonud otseselt pere ja lastega seotud probleemid. Siia alla liigitus ka etteantud probleemidest olulisusest kolmandal kohal olnud lähisuhtevägivald. Teemade ring hõlmas perede mittepiisavat sissetulekut, meeste ja naiste vahelist rolli peres, laste saamise ja tööelu kokku sobitamist, riigi toetust peredele jm.
- Kümne etteantud probleemi hulgas kõige väiksema populaarsusega probleemid - metsade üleraiumine, kliimamuutus ja sisseränne - ei leidnud ka vabavastustes märkimisväärset kajastamist. Sama võib öelda ka arstiabi kättesaadavuse kohta, kuid toodi välja rahulolematust tervishoiu- ja hoolekandesüsteemi osas laiemalt.

Rahvastikubaromeeter II

VABATEKSTILISED VASTUSED (3/3)

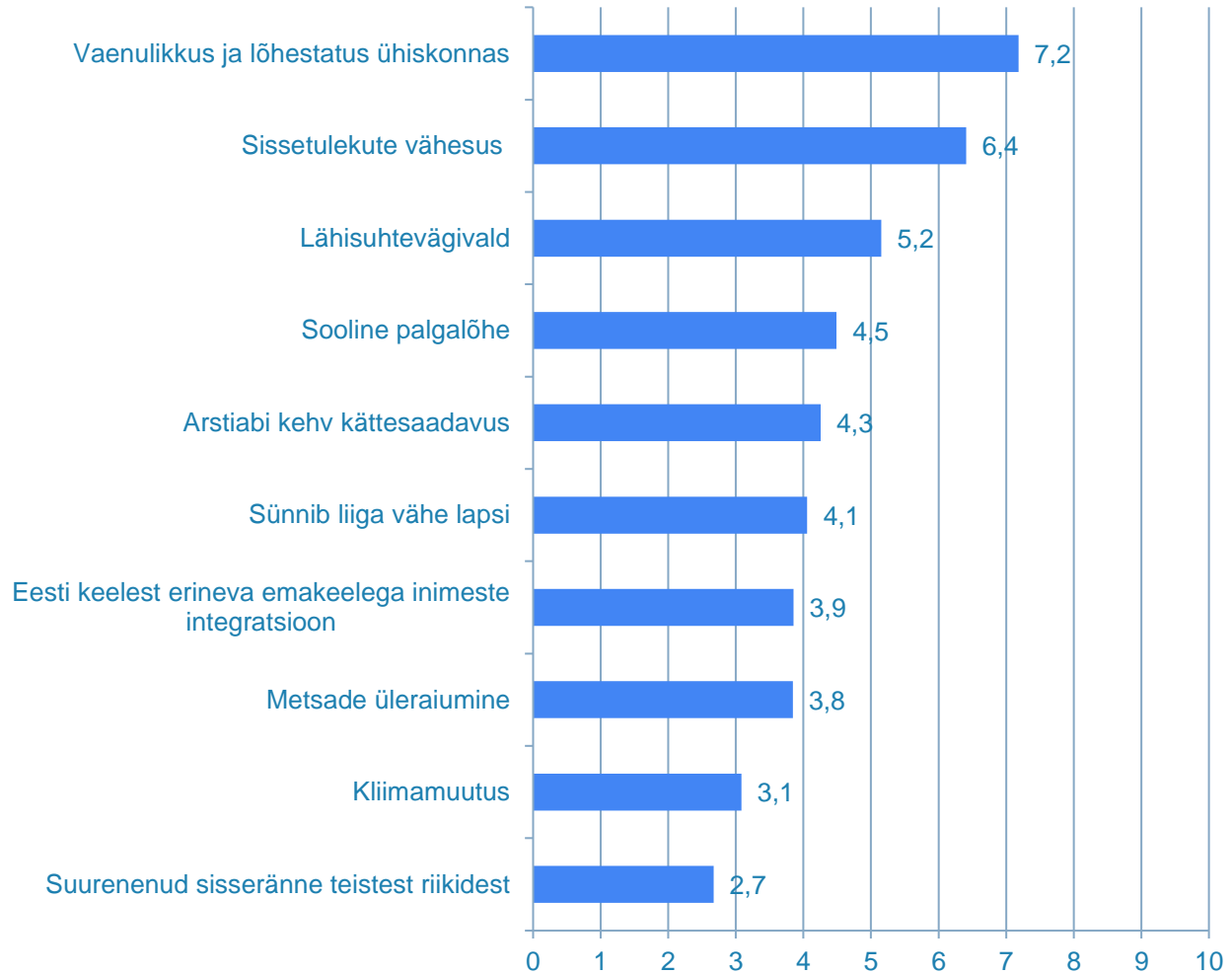
- Küsitluses esitatud kümnele probleemile lisaks tulid vabavastustest (probleemidena) välja:
 - Poliitika ja poliitikud. Poliitikas osalejatest leidis problemaatilisuse poolest enim mainimist EKRE, aga valdavalt väljendati emotsionaalset rahulolematust poliitika ja poliitikutega üldiselt.
 - Rahvusküsimused või ka rahvuste eristamise küsimused. Eriti muust rahvusest vastajate arvates lahterdatakse inimesi (vastanduvalt) eestlasteks ja venelasteks. Nänsse on vastustes palju, kuid tunnetuslikud eristamise probleemid ilmnevad selgelt.
 - Tööpuudus või sobiva töö puudus ning kindlustunde puudumine tuleviku suhtes.
 - Rumalus - vabavastustes kasutati ühiskonnas ja selle arengus osalejate tegutsemist iseloomustades sageli emotsionaalset väljendit „rumalus“.
 - Samasooliste kooseluga seotud teemad – selle tõi välja paarkümmend vastanut (ca 1%).
- Vastanutest 17 inimest (alla 1%) leidis, et ei näe Eestis üldse tõsiseid probleeme või et kõik on korras.

ARVANDMED JA JOONISED

Arvutusmetoodika ja tulemuste interpreteerimine

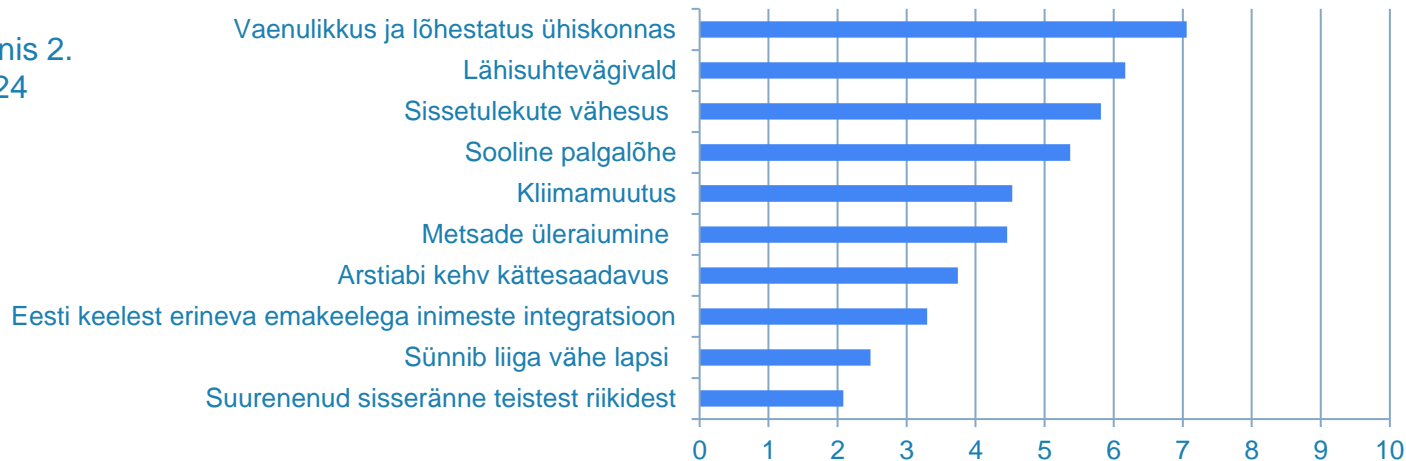
- Järgnevatel graafikutel on igale etteantud probleemile arvutatud olulisuse skoor kaalutud keskmise põhimõttel, järjestades probleemid lineaarsel skaalal vastavalt paigutusele vastaja poolt:
 - Esikohale antakse 9 punkti, teisele 8, kolmandale 7 jne; 10. kohale 0 punkti. Punktid korrutatakse osakaaludega (osakaaluga vastajatest, kes paigutasid probleemi vastavale kohale).
 - Korrutised summeeritakse olulisuse skooriks. Mida suurem skoor, seda olulisem probleem.
 - Näide. Kõikidest vastanutest märkisid vaenulikkuse ja lõhestatuse esikohale 43%, teisele 16%, järgnevale kohtadele 11%, 9%, 7%, 5%, 3%, 3%, 2% ja 2%. Olulisuse skoor arvutatakse järgnevalt: $9 \cdot 0,43 + 8 \cdot 0,16 + 7 \cdot 0,11 + 6 \cdot 0,09 + 5 \cdot 0,07 + 4 \cdot 0,05 + 3 \cdot 0,03 + 2 \cdot 0,03 + 1 \cdot 0,02 + 0 \cdot 0,02 = 7,17$.
- Tulemust võib vaadelda ka kui pööratud keskmist kohta 9-palli süsteemis (nt: kõik vastajad paigutasid probleemi esimesele kohale = tulemus 9 palli; kõik vastajad paigutasid probleemi viimasele kohale = 0 p; vastajad paigutasid probleemi ühtlaselt, st võrdne arv vastajaid esimesele, teisele jne kohale = 4,5 p)
- Probleemide järjestus on suhteline, st võrrelda saab etteantud kümne probleemi omavahelist järjestust, mitte absoluutjärjestust kõigi ühiskonna probleemide seas. Sh ei ole graafikute põhjal korrektne järeldada, nagu poleks 10. kohal olev probleem oluline, vaid kõigest, et see on etteantud probleemide pingereas 10. kohal.

Joonis 0. Etteantud probleemide üldjärjestus kõigi vastajate poolt

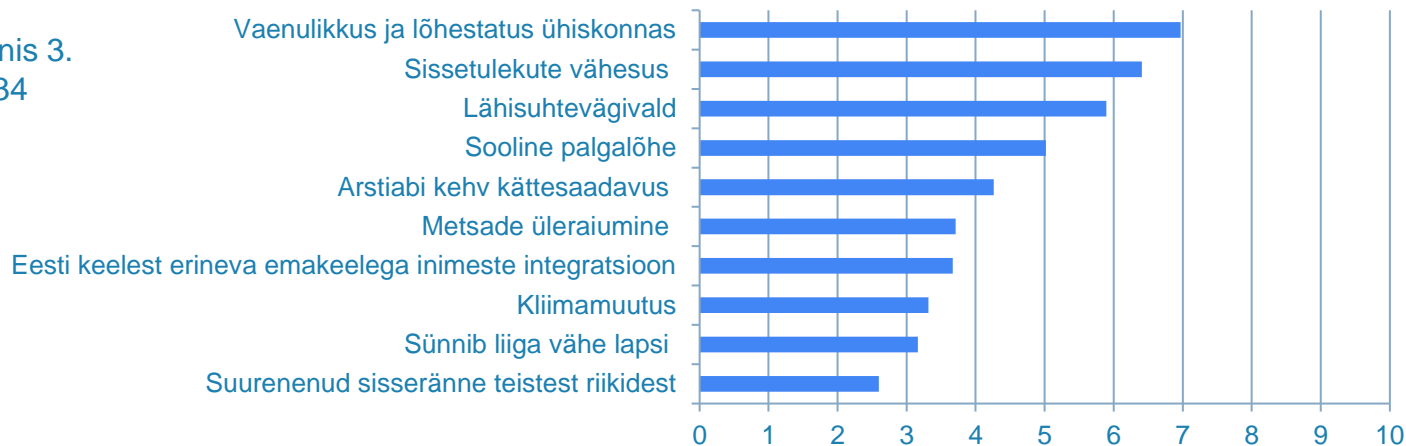

Probleemide olulisus vanuserühmade lõikes (1/3)

Joonis 2.
18-24

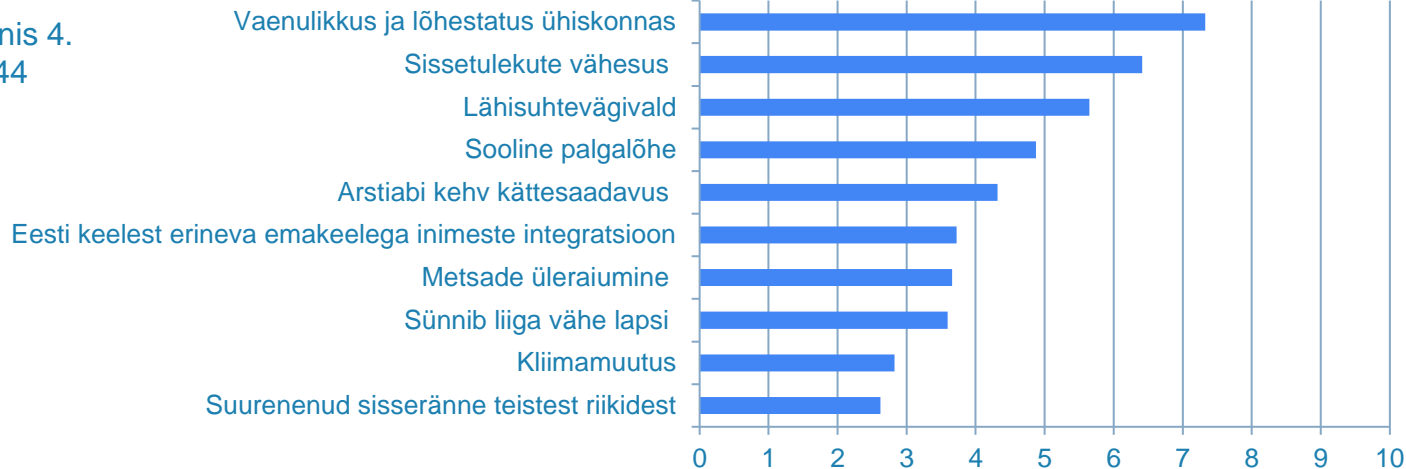

Joonis 3.
25-34

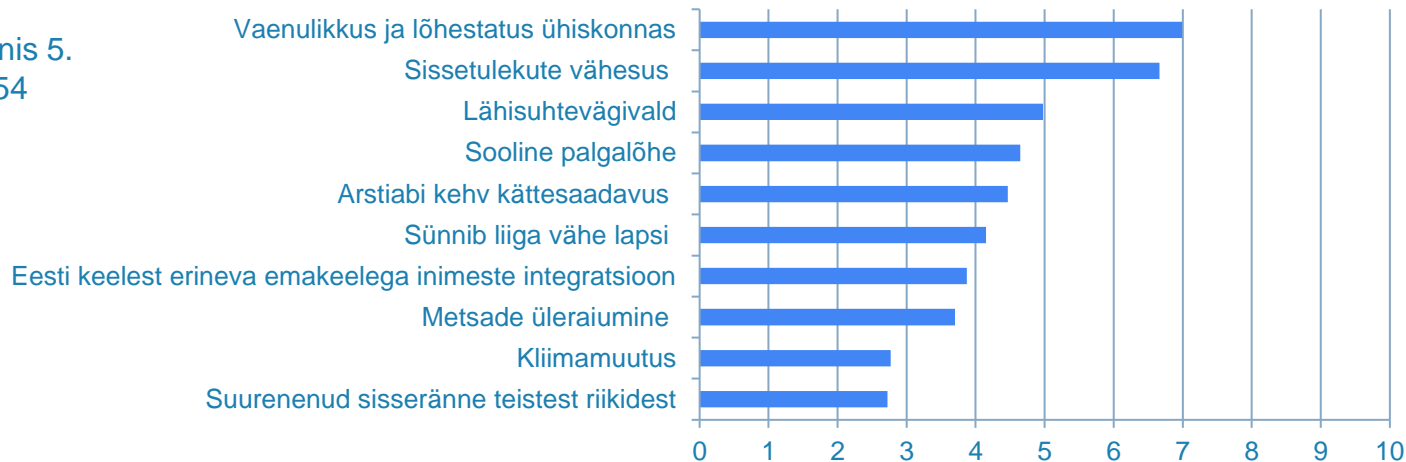

Probleemide olulisus vanuserühmade lõikes (2/3)

Joonis 4.
35-44

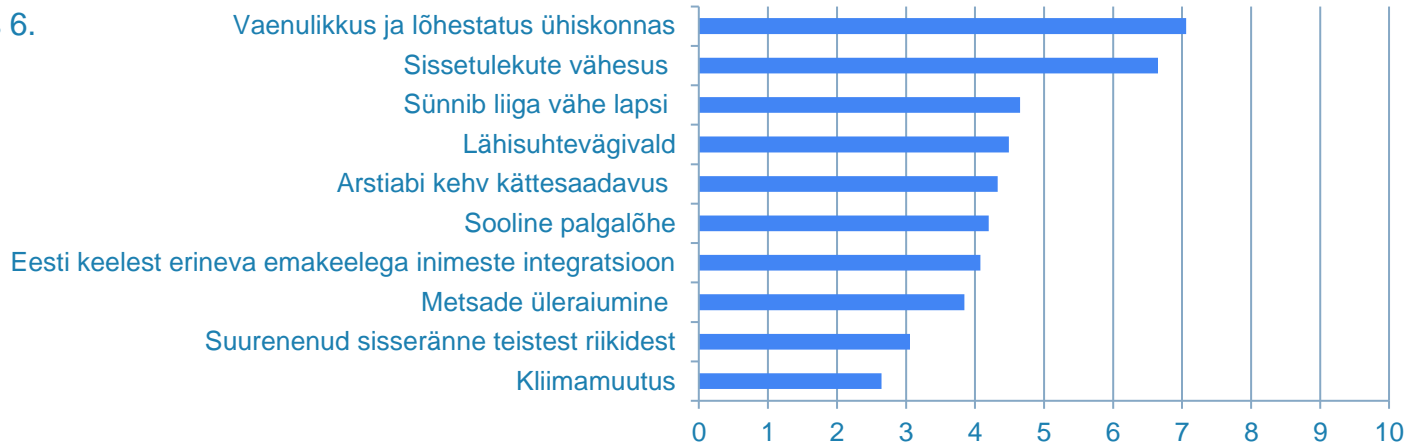

Joonis 5.
45-54

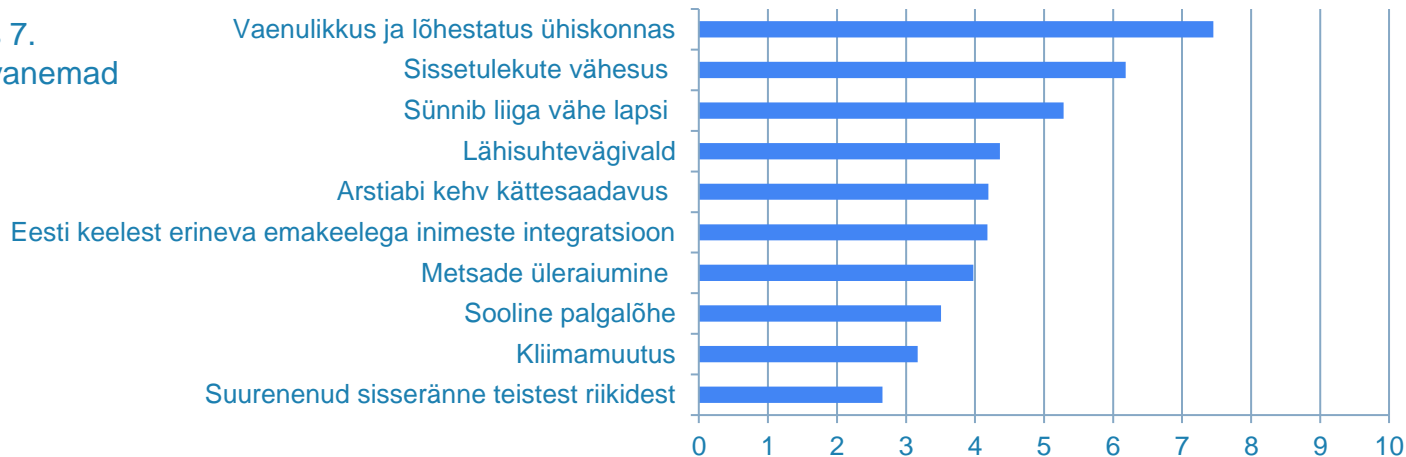

Probleemide olulisus vanuserühmade lõikes (3/3)

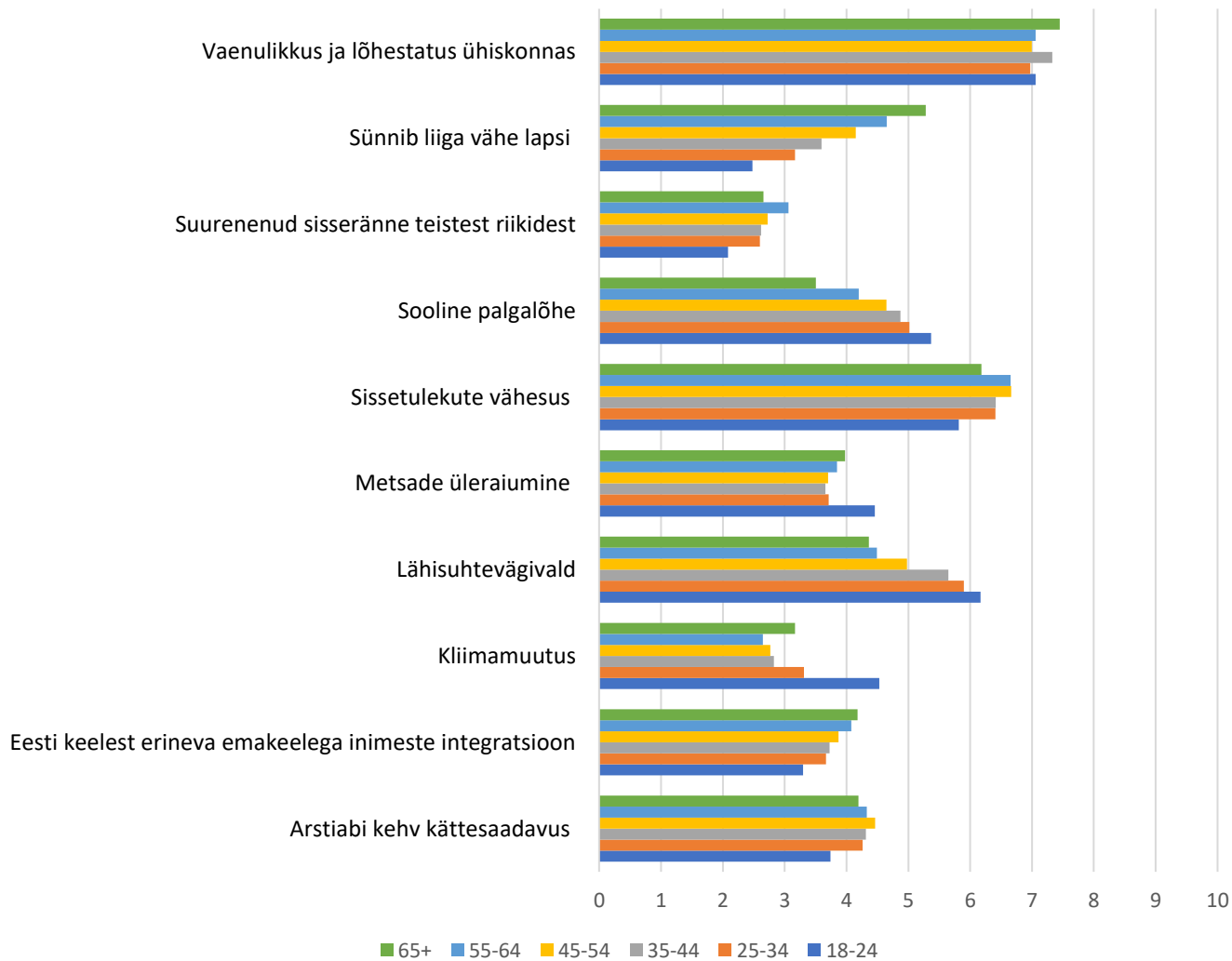
Joonis 6.
55-64

Joonis 7.
65 ja vanemad

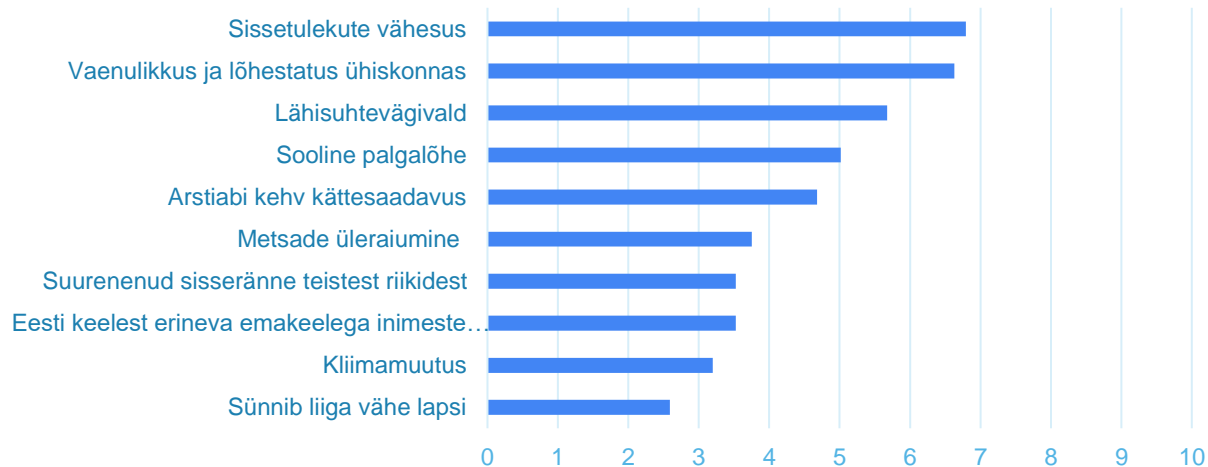

Joonis 8. Probleemide olulisus vanuserühmade lõikes, probleemiti

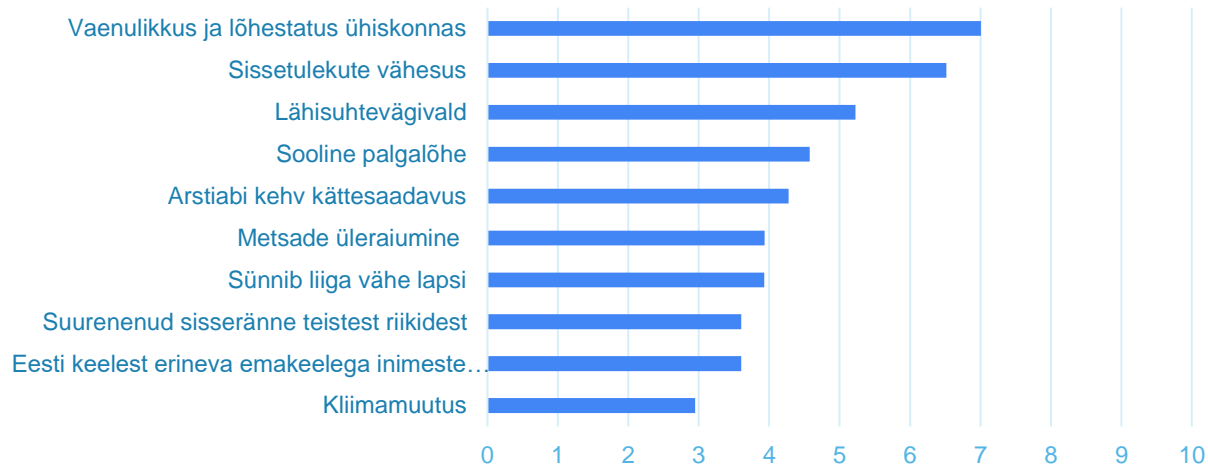

Probleemide olulisus haridustasemetel lõikes (1/2)

Joonis 9.
Alg- või
põhiharidus

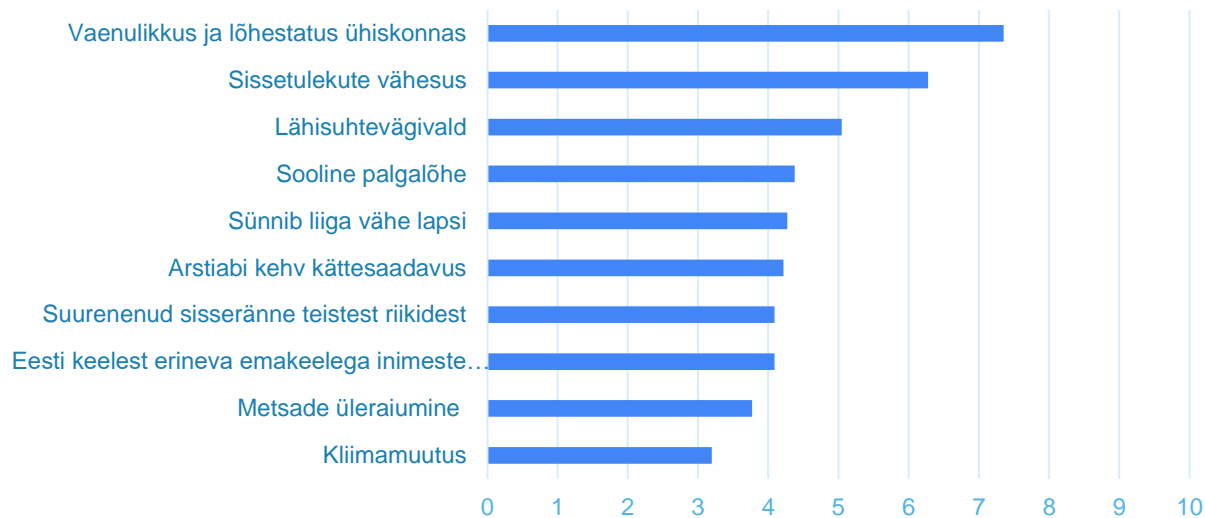

Joonis 10.
Kesk-, keskeri või
rakenduslik
kõrgharidus

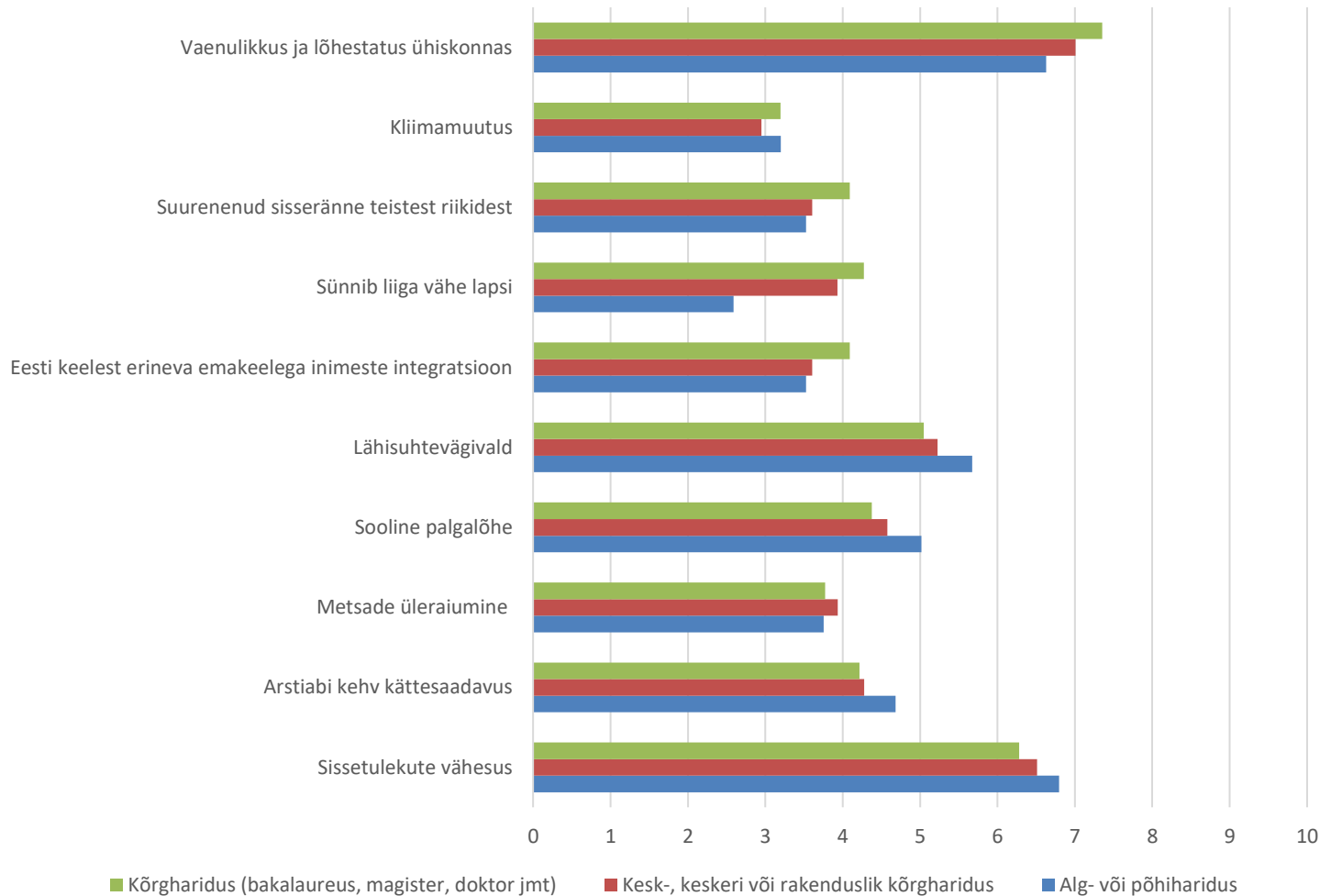

Probleemide olulisus haridustasemetel lõikes (2/2)

Joonis 11.
Kõrgharidus

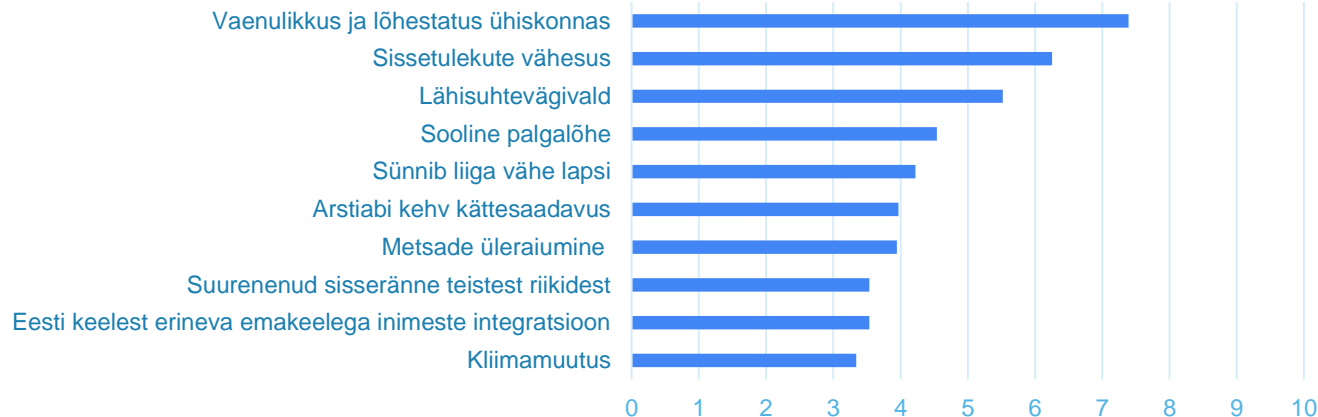

Joonis 12. Probleemide olulisus haridustasemete lõikes, probleemiti

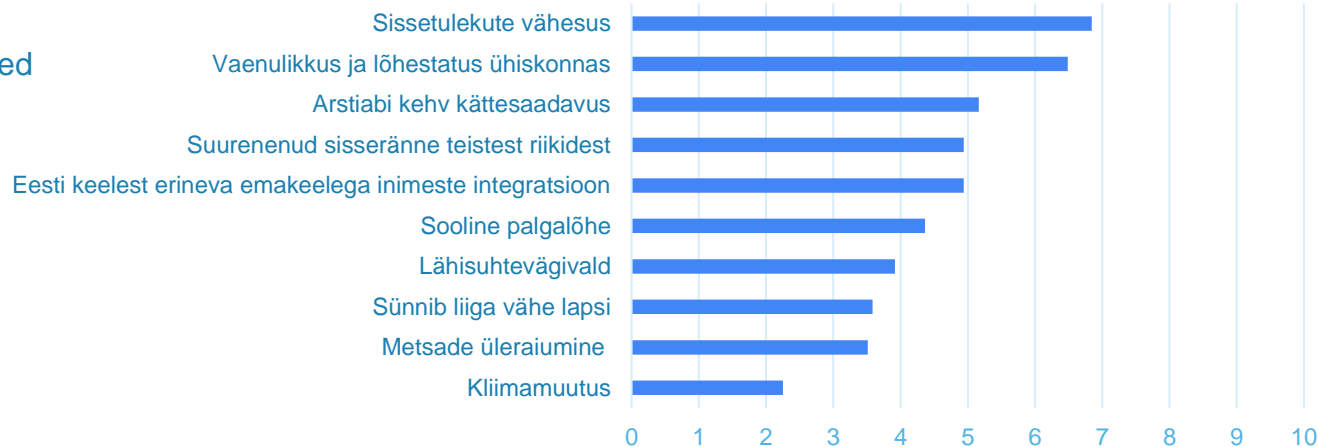

Probleemide olulisus rahvaste lõikes

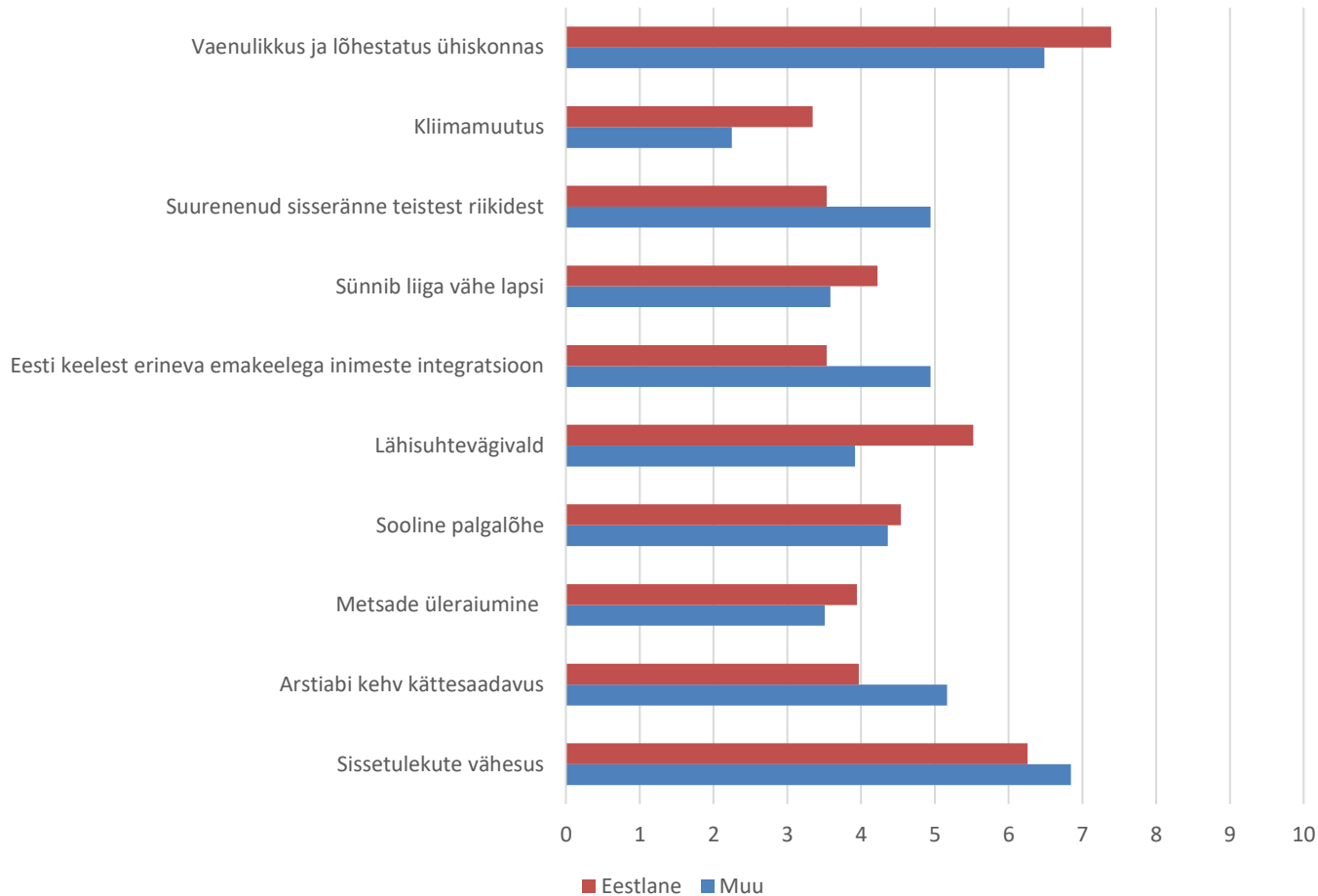
Joonis 13.
Eestlased

Joonis 14.
Muud rahvused

Joonis 15. Probleemide olulisus rahvuste lõikes, probleemiti

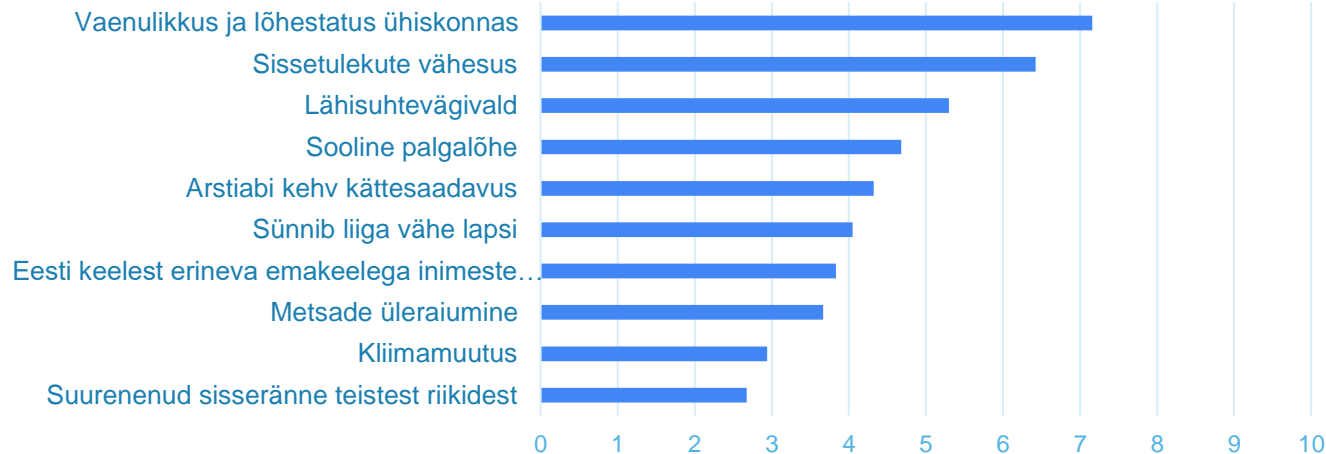

Probleemide olulisus hõvestaatuste lõikes (1/4)

Joonis 16.
Iseendale
tööandja

Joonis 17.
Palgatöötaja

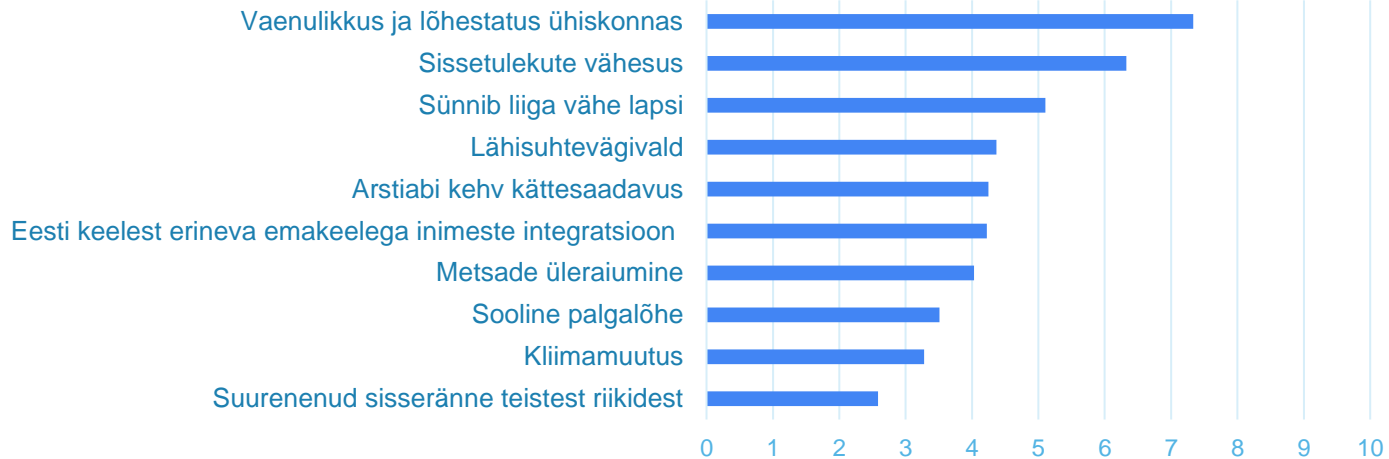

Probleemide olulisus hõivestatuste lõikes (2/4)

Joonis 18.
Töötü,
töötöinguil

Joonis 19.
Pensionil

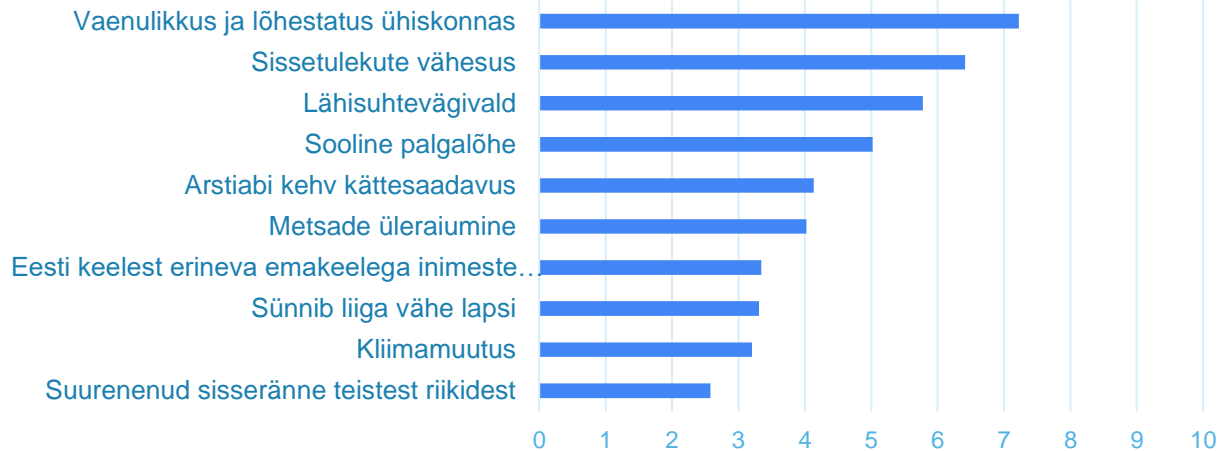

Probleemide olulisus hõvestaatuste lõikes (3/4)

Joonis 20.
Koduperenaine

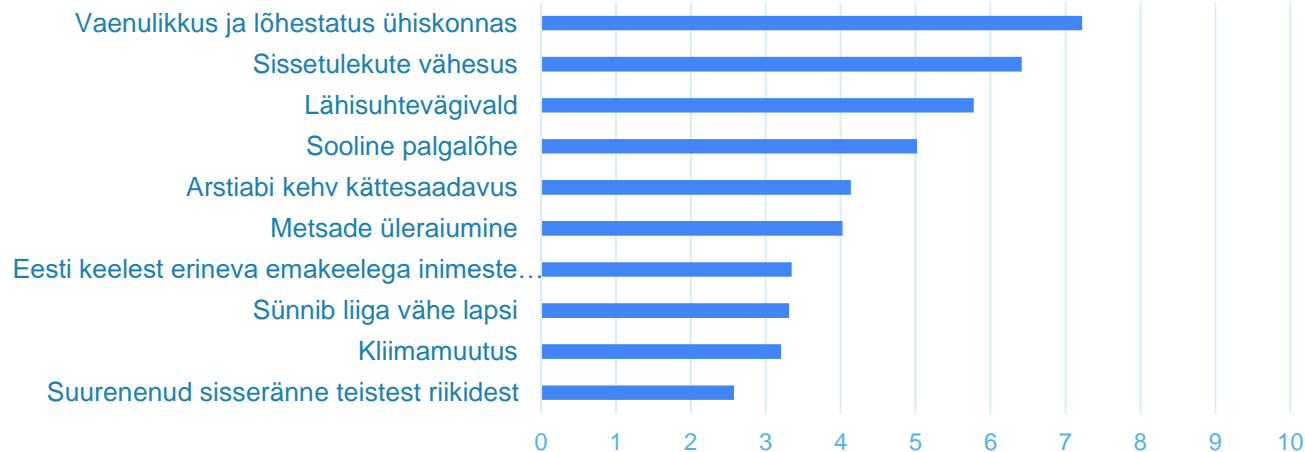

Joonis 21.
Rasedus- või
lapsehoolduspuhkusel

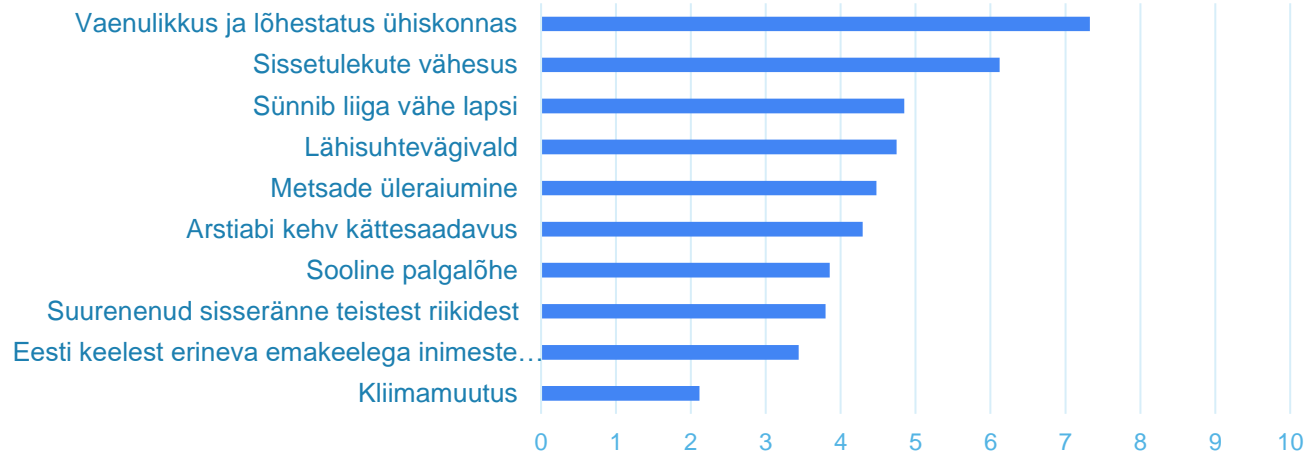

Probleemide olulisus hõivestatuste lõikes (4/4)

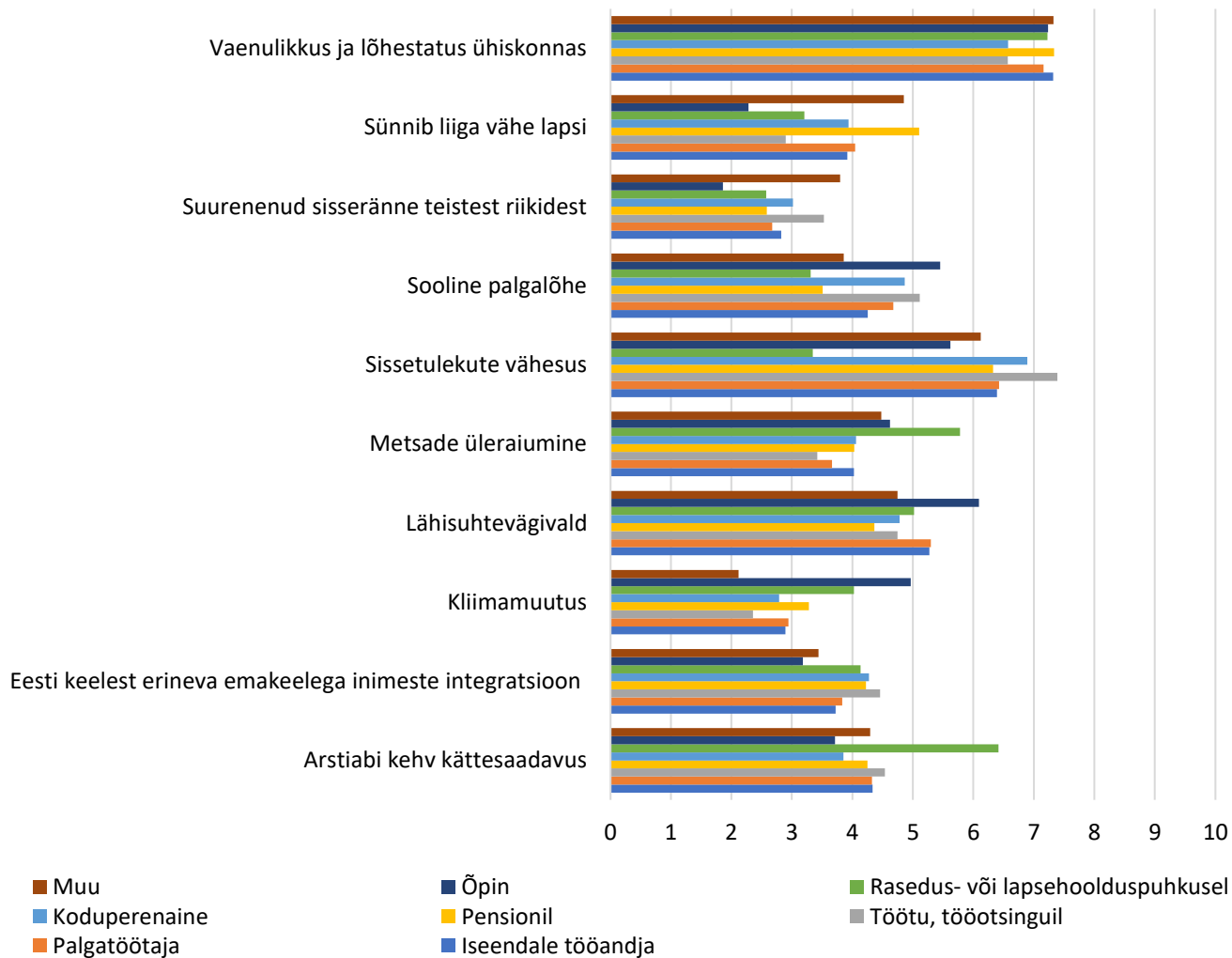
Joonis 22.
Õpin

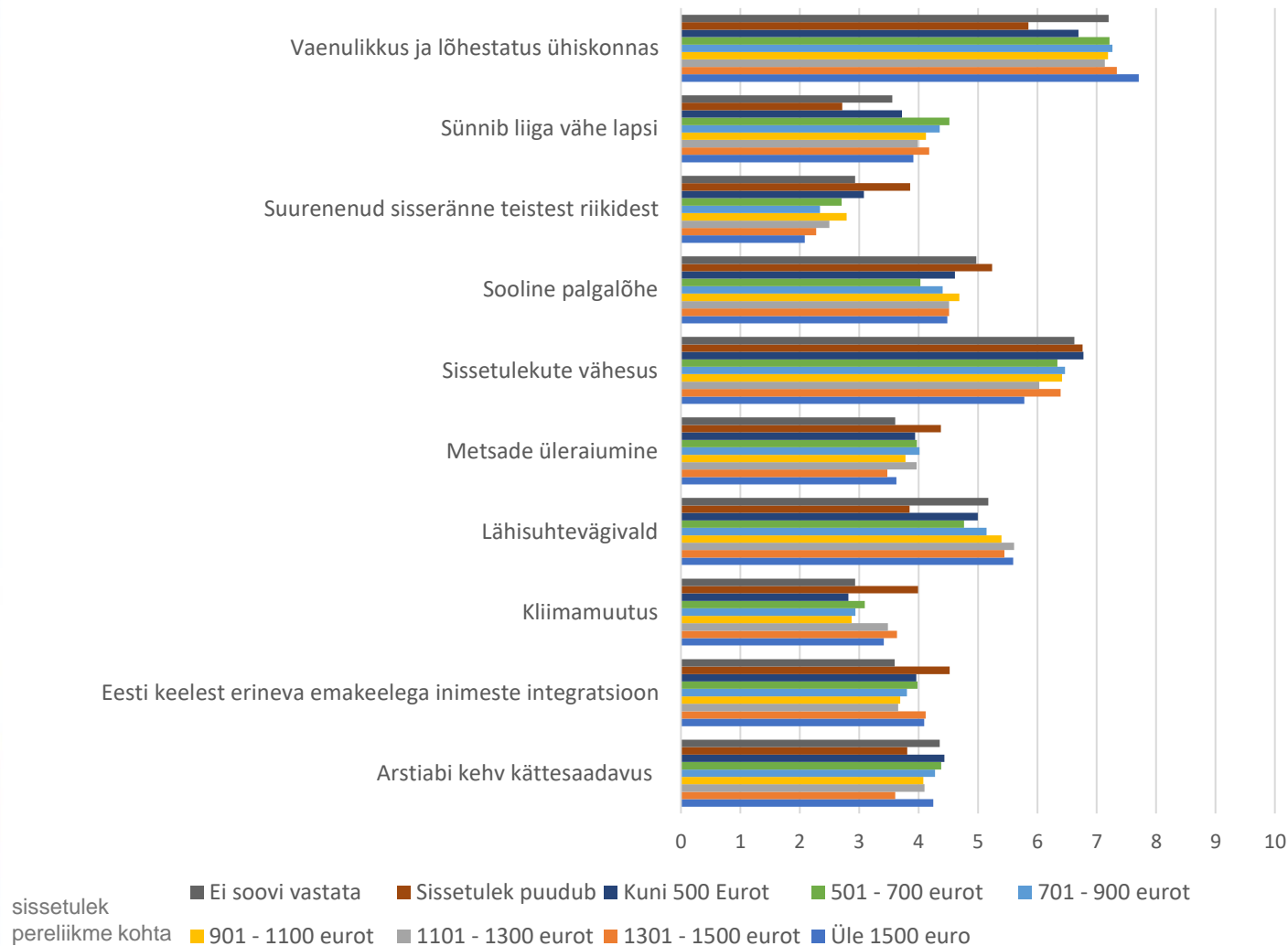
Joonis 23.
Muu

Joonis 24. Probleemide olulisus hõivestaatuste lõikes, probleemiti

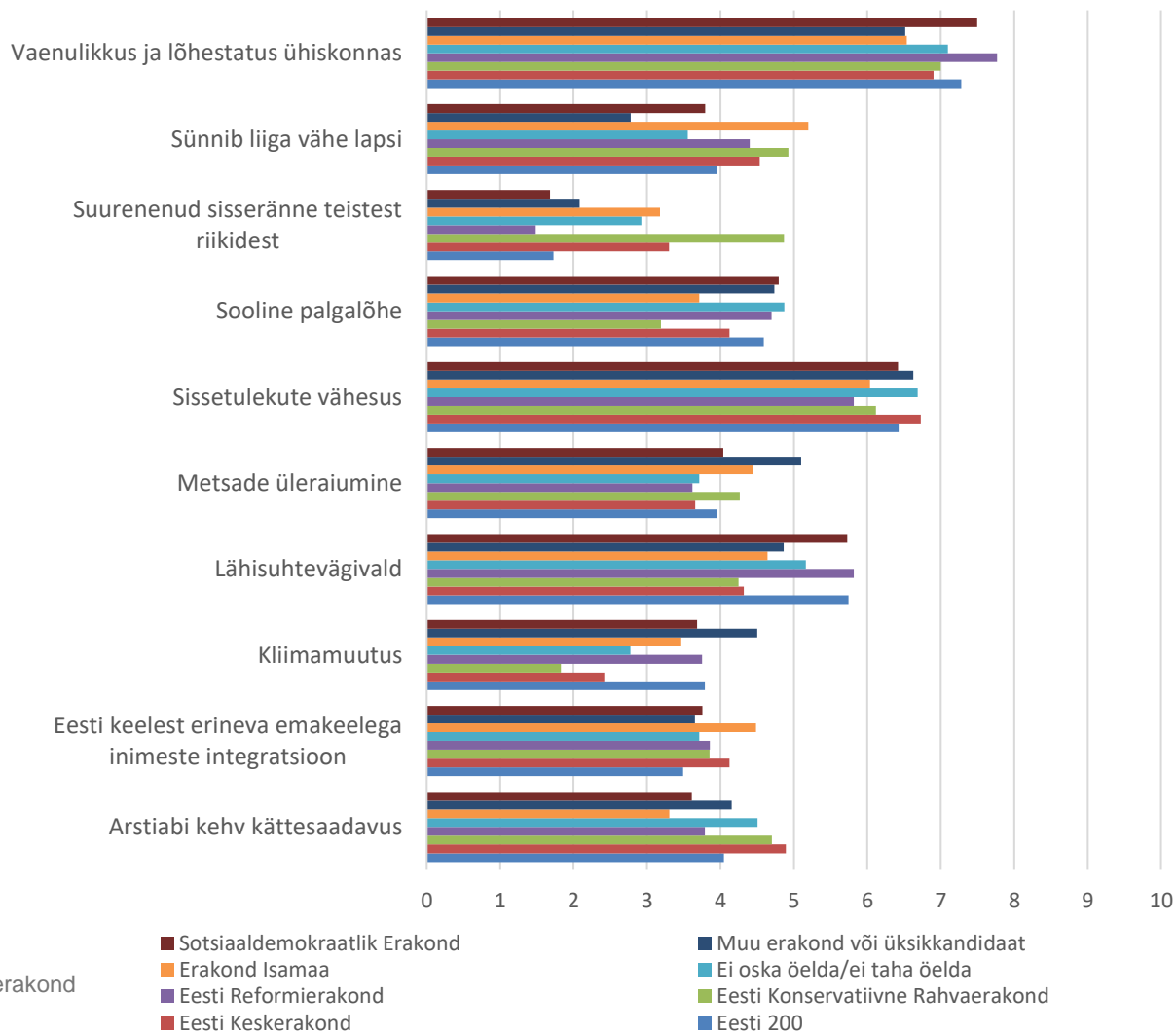

Joonis 25. Probleemide olulisus sissetulekute lõikes

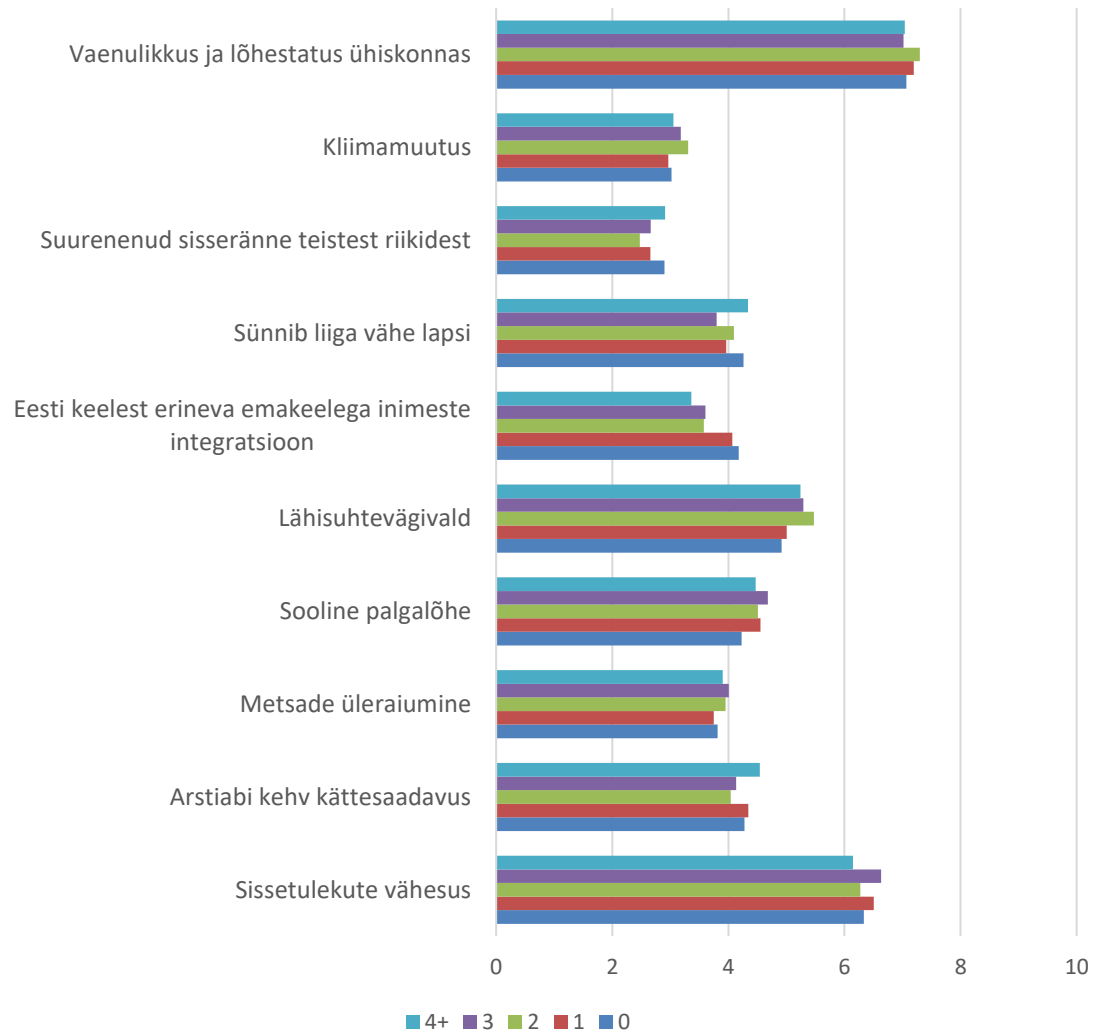

Joonis 26. Probleemide olulisus erakonnaeelistuste lõikes

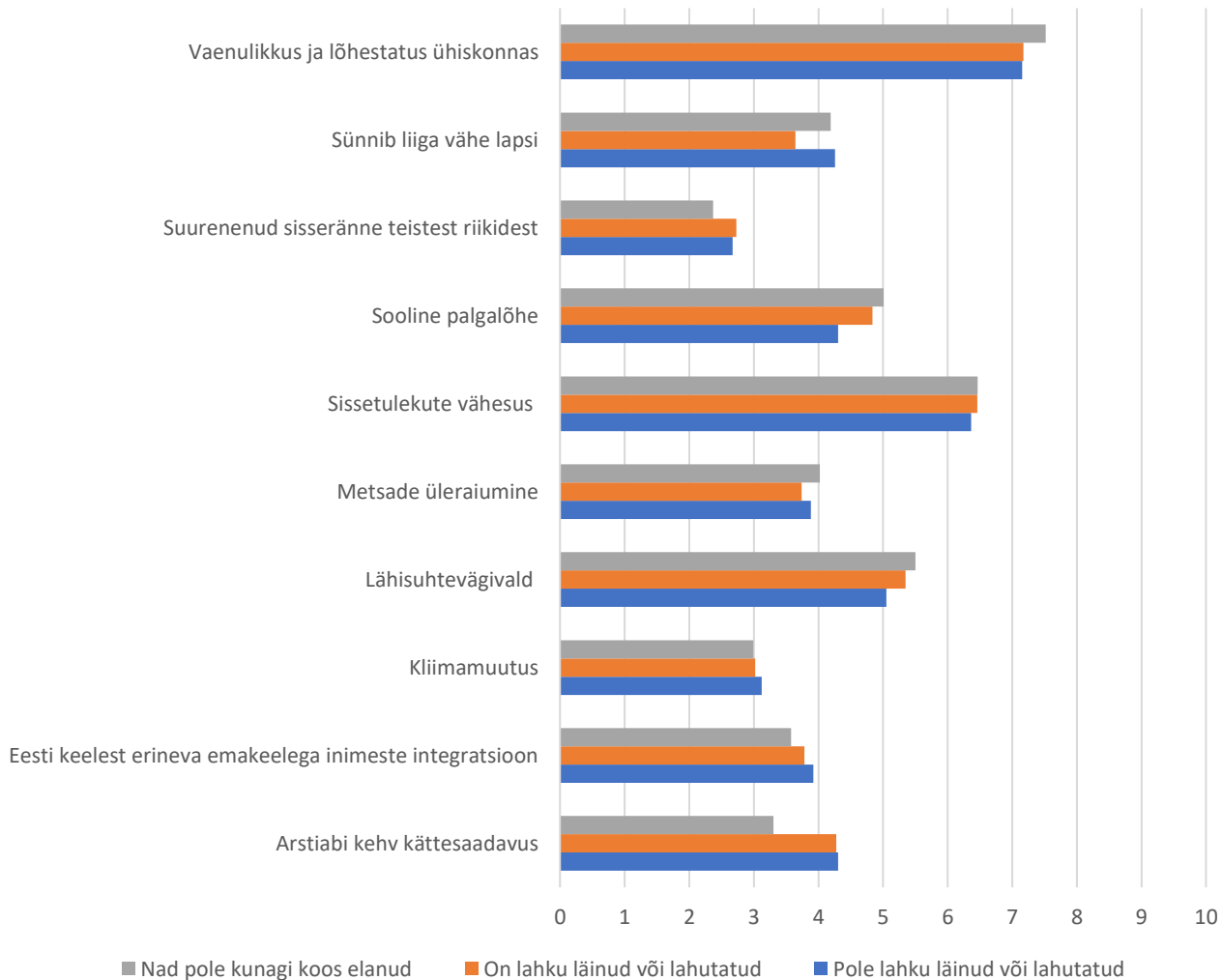
vastaja eelistatud erakond

Joonis 27. Probleemide olulisus vastaja õdede-vendade arvu järgi

Joonis 28. Probleemide olulisus vastaja bioloogiliste vanemate lahutamise või lahkumise järgi

Pere Sihtkapital SA

Pere Sihtkapitali põhikirjaline eesmärk on aidata kaasa eesti rahvuse, keele ja kultuuri kestmisele läbi aegade, sh läbi usaldusväärse rahvastikuarengut iseloomustava info hankimise, koondamise, analüüsi ja avaldamise.

Lisainfo:

pere@peresihtkapital.ee

+372 5562 6898

Kohtu 6, 10130 Tallinn

www.peresihtkapital.ee

Teadustöök või muul piisavalt põhjendatud otstarbel võimaldab Pere Sihtkapital SA kokkuleppel teha kättesaadavaks ka algandmed.